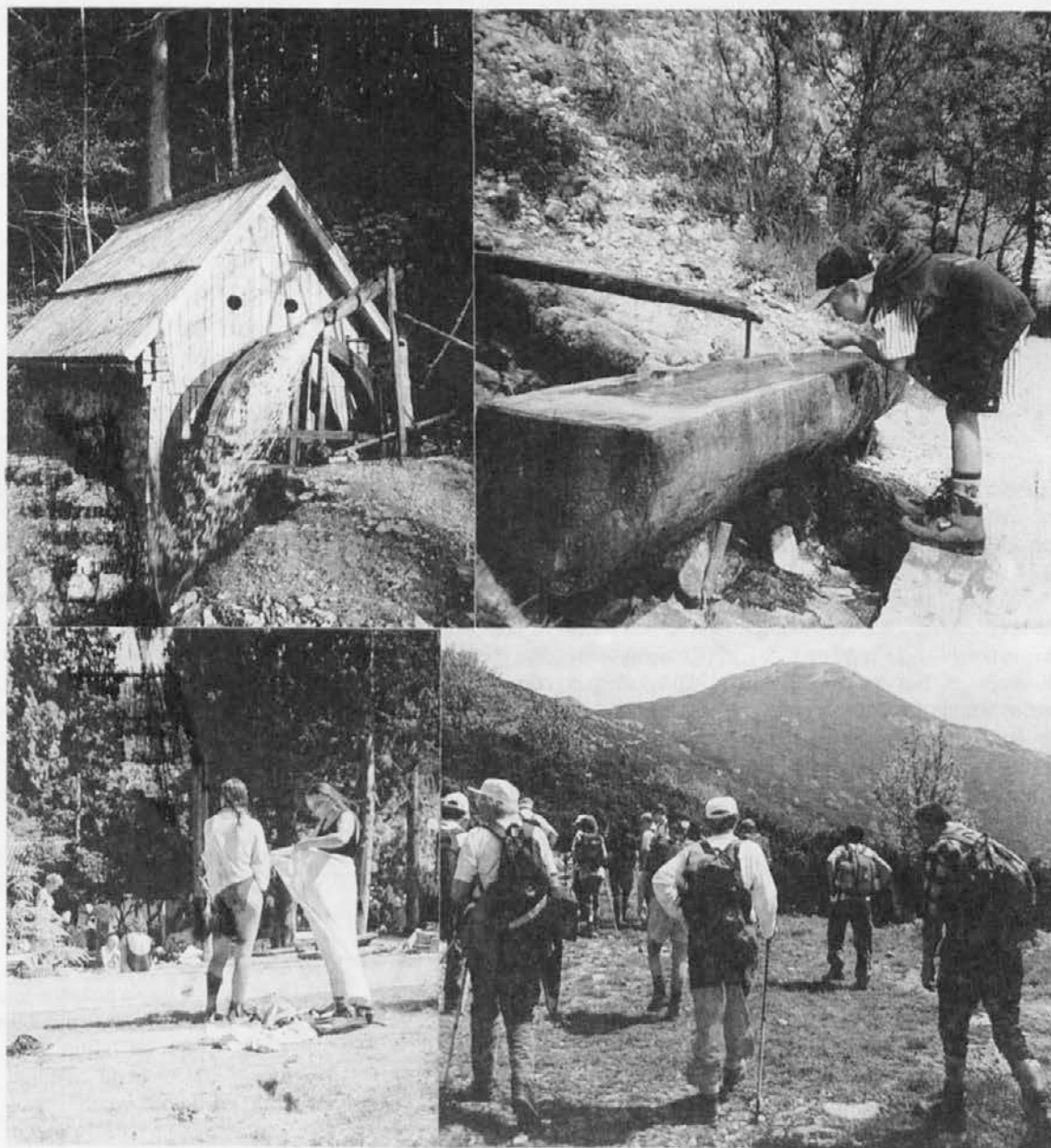

RUŽINDAR

Leto XXXVI

Ravne na Koroškem, julij–avgust 1999

št. 7-8

PRIJETEN DOPUST VAM ŽELI UREDNIŠTVO.

OSKRBA Z ENERGIJO V MAJU

Maja sta bili dobava primarnih energentov in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti nemoteni.

Analiza proizvodnje in distribucije energentov za maj in primerjava z njihovo povprečno distribucijo v obdobju januar-april 1999 daje z vidika rabe energije spodbudno sliko. Poraba energentov je bila nižja kljub najvišji doseženi mesečni proizvodnji v letošnjem letu.

V primerjavi s porabo v aprilu je bila maja večja poraba: kisika (za 7

kanalizacijskega omrežja SIST EN 1610 netesna, saj sta presejala dovoljeno izgubo vode v času meritve. Za celotno kanalizacijsko omrežje bomo pripravili plan sanacije, ki bo usklajen s študijo Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v občinah Ravne in Prevalje in s priključevanjem kanalizacije na zbirni kolektor od Prevalj do čistilne naprave na Ravnah. Treba bo opraviti pregled cevododov in dopolniti geodetski posnetek kanalizacijskega omrežja.

Pri pregledu tesnosti cevododov tehničnih atmosferskih plinov (kisik, dušik, argon) po proizvodnih halah konec aprila in v začetku maja so bila odkrita mesta netesnosti, nato pa so bila uspešno opravljena popravila le-teh. Pri ponovnih kontrolnih pregledih nismo odkrili večjih netesnosti, kar je posledica

težjih elementov postrojenja (glušniki in toplotni izmenjevalci) so delavci Energetike začeli strojna dela, ki jih morajo predvidoma končati do konca julija. Dobava treh enot plinskih motorjev z generatorji je predvidena v začetku julija. V avgustu bodo sledile: izvedba elektro del, montaža protihrupne zaščite, izdelava razsvetljave itd.

Po terminskem planu bo v prvem tednu septembra opravljen zagon naprave, predana nam bodo tudi varnostnoobratovalna navodila. Zadnji teden v septembru bo poskusni zagon. 30. 9. 1999 pa sledi prevzem kogeneracijskega postrojenja. V oktobru bo postrojenje začelo obratovati, kar bo zagotavljalo redno proizvodnjo toplotne in električne energije za sezono 1999/2000.

Vodja oddelka TPVP v Energetiki Ravne
Anton Vučko, inž.

odst.), električne energije (za 15,6 odst.) in komprimiranega zraka (za 1,9 odst.). Poraba električne energije je znašala 10.437 MWh in je le za 2,3 odst. večja od povprečne porabe v obdobju januar-april 1999. Komprimiranega zraka smo porabili 5.237.640 m³.

V maju je bila v primerjavi s povprečno skupno distribucijo v obdobju januar-april 1999 nižja distribucija:

- argona za 37,8 odst. in tehničnega dušika za 28,8 odst.,
- sanitarne tople vode za 31,6 odst.,
- vseh ostalih energentov od 1 do 5 odst.

Skupna poraba zemeljskega plina v maju (2.500.175 Sm³) je bila za dobrih 10 odst. manjša od načrtovane porabe (2.785.640 Sm³).

V sistemu za sosežig odpadnih olj smo maja pokurili 18.200 kg odpadnega olja.

Na zahtevo inšpekcijskih služb v skladu z vodnogospodarskim dovoljenjem smo s podjetjem Varinger iz Maribora opravili preizkus tesnosti kanalizacijskega omrežja. Izbrali smo dva vzorčna kanala, in sicer št. 45 in št. 54. Oba cevna odseka sta po kriterijih standarda za preizkus cevododov

boljšega in vestnejšega vzdrževanja. Tudi v omrežje distribuirane količine teh plinov so v maju nižje v primerjavi s prejšnjim obdobjem.

Še vedno pa je preveč netesnosti pri odjemnih mestih za komprimirani zrak. Ker je le-ta zelo drag energent, morajo ključno vlogo pri odpravljanju netesnosti teh cevododov v obratih prevzeti vodje in delovodje skupaj z vzdrževalci s periodičnimi pregledi (npr. najmanj 1 x tedensko) internih omrežij in z nenehnim odpravljanjem netesnih mest ter zapiranjem glavnih ventilov takrat, ko naprave ne obratujejo. Stroške zaradi puščanja je možno zmanjšati še najmanj za 10 odst., in sicer s samo dobrim in z doslednim vzdrževanjem ter z majhnimi finančnimi vlaganji.

Izvedba projekta Soproizvodnja toplotne in električne energije (SPTe) v Energetiki Ravne poteka po predvidenem časovnem planu. Gradbena dela vključno s postavitvijo nosilne konstrukcije v kotelni ter konstrukcije za obratovalne in zasilne hladilnike na prostem so se začela 12. 4. in so v zaključni fazi.

Od začetka junija nam dobavljajo opremo za postrojenje. Po postavitvi

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V JUNIJU

V juniju

je gasilska enota intervenirala

4. 6. 1999 ob 12.05, ko je v Metalu (Valjarna) zaradi hude nevihte prišlo do prekinitve električnega toka in do naraščanja hladilne vode. Poklicni gasilci so z bencinskim agregatom in s potopnimi črpalkami vzdrževali takšen nivo vode, da le-ta ni poplavila elektromotorja.

V tem mesecu je bilo za obrate železarskih družb in druga podjetja na območju železarne opravljenih 7 prevozov z reševalnim vozilom (4 oboleli in 3 poškodovani pri delu).

Gasilska enota je posredovala še:

5. 6. 1999 pri prometni nesreči na Poljani,

5. 6. 1999 pri prometni nesreči na obvoznici v Slovenj Gradcu,

8. 6. 1999 je gasila požar na muzej-skem eksponatu za Gimnazijo Ravne,

26. 6. 1999 ob izlitju vode v prostorih frizerskega salona na Koroški cesti na Ravnah,

30. 6. 1999 pri požaru na Javorniku 65 na Ravnah,

30. 6. 1999, ko so gasilci reševali ljudi in živali na Partizanski ulici 12.

Gasilski zavod Ravne
Direktor Branko Čas, dipl. inž.

NOVO IME ZA VZMETI RAVNE d. o. o.

ODSLEJ

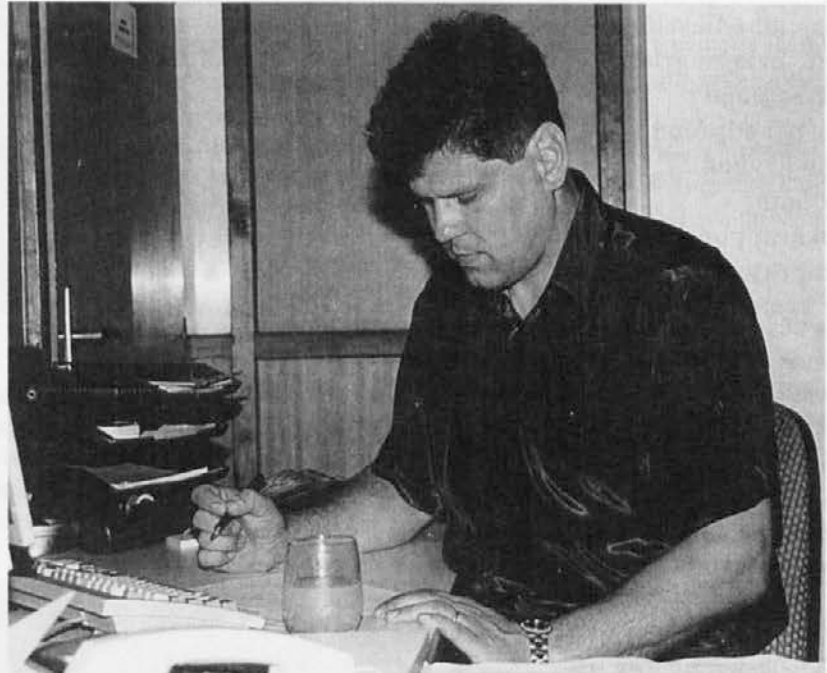
STYRIA VZMETI d. o. o.

na t. i. fazo preživetja, ki je obsegala prvega pol leta po ustanovitvi, in drugo obdobje (obdobje rasti), ki je doseglo vrhunec v letošnjem prvem kvartalu oziroma marca, ko sta proizvodnja in prodaja

1. julija letos se je podjetje Vzmeti Ravne d. o. o., ki je septembra 1997 nastalo iz nekdanjega obrata STO, preimenovalo v STYRIA VZMETI d. o. o. Je namreč član skupine Allevard, ki si je nadela novo ime Styria Group.

To je najbolj aktualna novica iz podjetja, ki je sicer lani tonažni plan proizvodnje prekoračilo za 10,6 odst., prodajne cilje pa presegle le za 6 odst., kar kaže na recesijo v Evropi in izjemen pritisk na prodajne cene. Zaradi tega je bil nižji (za 22 odst. v primerjavi z načrtom) tudi lanski dobiček.

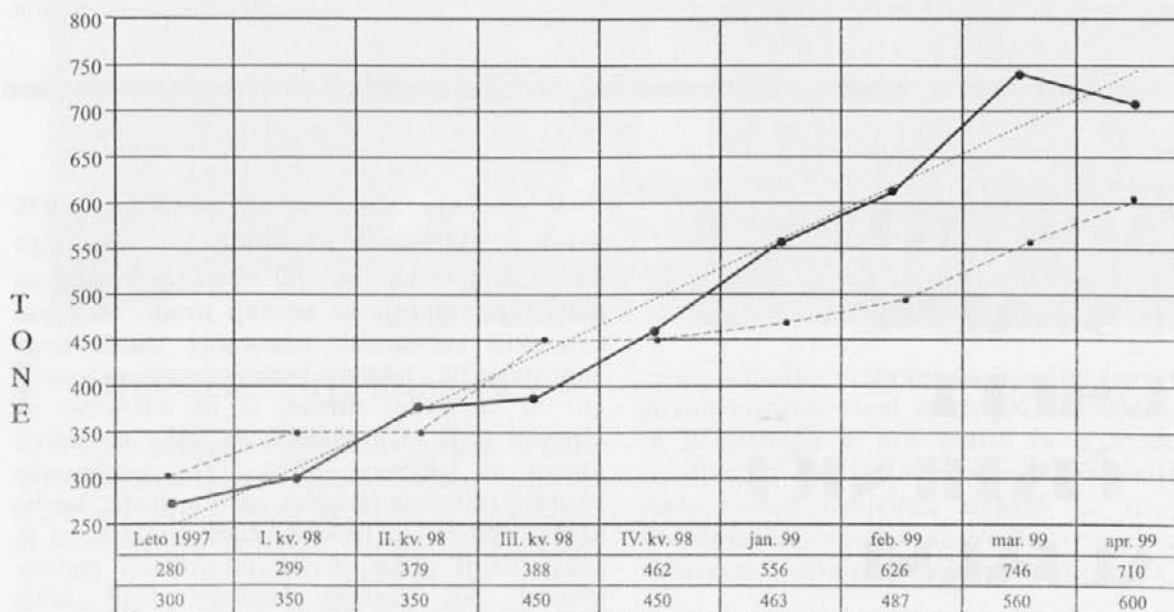
Kot je povedal direktor Dušan Strmčnik, dipl. inž., je mogoče dosedanje poslovanje podjetja razdeliti

Direktor Dušan Strmčnik:

"Prihodnost proizvodnje vzmeti na Ravnah je – glede na razvoj in poglede lastnika – zagotovljena za 10 let."

PRIKAZ KOLIČINSKE PROIZVODNJE (v tonah)

—●— Realizacija (v tonah)

- - ● - - Cilj proizvodnje (v tonah)

V proizvodnji, za katero je značilna izjemna fleksibilnost, ni "ozkega grla" – ta se pojavi le pri odpremi, ko je vhod v halo skoraj popolnoma zagrajen z vzmetmi.

znašali kar 746 ton izdelkov. Medtem ko se je še predlani število zaposlenih gibalo okoli 50, jih je zdaj že 120. Direktor poudarja, da so "uspeli 'rešiti' večino zaposlenih iz bivše OE Vzmetarna, zdaj pa zaposlujemo že delavce, ki iščejo delo prek Zavoda za zaposlovanje".

Vrednost investicij v letu 1998 je znašala približno 1 mio DEM, kar so namenili za prenos tehnologije in opreme (npr. peč in stiskalnica iz Judenburga, kalilni stroj iz Düsseldorfa) znotraj koncerna. Direktor pravi: "Prihodnost proizvodnje vzmeti na Ravnah je – glede na razvoj in poglede lastnika – zagotovljena za 10 let. Vzdržati moramo le pritisk vzhodnih držav na evropski trg."

Kot je znano, se vzmetame iz skupine Styria v proizvodnem programu dopolnjujejo: le na Ravnah npr. poteka proizvodnja klasičnih trapezoidnih vzmeti (letni cilj je

4.600 ton). V podjetju se lahko pohvalijo, da so osvojili francoski trg oziroma Renault VI – letos so postali njegov edini dobavitelj klasičnih vzmeti. Izvozijo že več kot 90 odst. celotne proizvodnje. Sicer pa odstotek prodaje na domačem trgu stalno pada.

Trenutno v podjetju pripravljajo kolektivno pogodbo. Direktor meni, da so zaposleni z delom, s pogoji dela ter z ugodnostmi zadovoljni, kar pa ne pomeni, da si ne želijo več.

Uspešno so opravili tudi avdite kakovosti procesa za kupce Renault VI, MAN in SCANIA, pripravljajo pa se za certificiranje po standardu ISO 9002. Letos naj bi izpeljali tudi nekaj večjih investicij: lakirnico, kalilno linijo in predelali testni stroj tako, da bo dajal avtomatične izpise vzmetnih značilnosti. Skupna vrednost predvidenih vlaganj je 700.000 DEM.

Andreja Čibron-Kodrin

**NAMESTITEV
DESKALNE
KOMORE
V ČISTILNICI
VALJARNE
GREDEC**

V podjetju Metal Ravne smo leta 1998 začeli aktivnosti na področju lokalnega čiščenja gredic, ki jih pripravljamo za nadaljnje valjanje na srednji progi. Tako smo postopoma zamenjevali tehnologijo stoozdnotnega brušenja gredic z lokalnim brušenjem samo na mestih, kjer so na gredici napake, ki jih odkrijemo na kontrolni liniji, tako globoke, da lahko povzročijo napako na končnem profilu. Tako nameravamo izboljšati izplene in zmanjšati odrbuse gredic, kar bo ugodno vplivalo na finančni učinek podjetja, saj je znano, da je glavni strošek pri izdelavi profilov material. Na obstoječi kontrolni liniji lahko kontroliramo črne gredice, ki pa morajo imeti čisto površino, brez škaje in drugih nečistoč. Zato moramo

površino pred kontrolo očistiti. Obstaja več načinov čiščenja površine, in sicer: peskanje, ščetkanje, čiščenje z vodnim curkom ... V našem podjetju smo se odločili za postopek peskanja površine gredic, s katerim najbolj kakovostno očistimo površino. Skoraj vse sodobne kontrolne linije imajo pred kontrolo nameščen peskalni stroj. Uspešnost peskanja naših gredic smo lahko v manjših količinah preverjali na peskalnem stroju, ki je nameščen v valjarni profilov. Vse to nas je privedlo do tega, da smo se odločili za investicijo v namestitev peskalne komore, ki smo jo uspešno končali v aprilu.

Peskalna komora – tip BAR 2x2/4W2C

Komora je nameščena pred obstoječo kontrolno linijo TIEDE. Proizvajalec je podjetje STEM iz Šempetra pri Novi Gorici. Kontrolna linija ima štiri 18,5 KW turbine zmogljivosti 250 kg/min, širina delovnega prostora je 200 mm. Ima protihrupno zaščito. S komoro lahko peskamo gredice s premerom od 20 do 200 mm. Pretočna hitrost je nastavljiva s pomočjo frekvenčnega pretvornika od 4 do 12 m/min in je odvisna od kvalitete peskane površine določenega jekla.

Naprava omogoča kontinuirno čiščenje peskalnega sredstva. Le-to se zbira v spodnjem delu naprave ter s pomočjo polžnega transporterja, elevatorja in zračnega separatorja priteka v bunker nad turbine. Očiščeno peskalno sredstvo se s pomočjo elektropnevmatskih zapor dozira v turbine. Konstrukcija naprave omogoča popolno tesnjenje peskalnega sredstva, da med peskanjem ne leti iz naprave. Poleg tega sta separator peskalnega sredstva in ohišje naprave povezana z učinkovitim filtrom, ki preprečuje vstop prašnih delcev v atmosfero. Dobavitelj filtra je podjetje IMEX iz Lovrenca na Dravskem polju, proizvajalec pa je podjetje Donaldson Torit.

Pred vstopom v peskalno komoro je nameščena kamera, ki je povezana z monitorjem v kontrolni liniji, tako da lahko kontrolor nadzira nakladanje in vstop gredic v peskalno komoro.

Z namestitvijo peskalne komore bomo znižali stroške izdelave gredic, saj predvidevamo izboljšanje izplena od 3 do 5 odst. pri gredicah, ki jih bomo peskali in lokalno čistili. Doseganje tega cilja pa bo možno le, če bomo dobro obvladali delovanje stroja in uspešno osvojili novo tehnologijo priprave gredic za nadaljnje valjanje.

Opis delovanja komore

Gredice razložimo v nakladalno napravo, od koder se transportirajo skozi peskalni tunel stroja in očiščene naprej na kontrolno linijo. Na zunanjem obodu tunela so postavljene štiri turbine, ki omogočajo enakomerno čiščenje z vseh strani. Peskanje se vklaplja avtomatsko, ko potujejo gredice pod turbinami. Če se valjčna proga ustavi, se avtomatsko zaprejo zapore za dovod peskalnega sredstva v turbine.

Za uspešne priprave in izvedbo investicije se zahvaljujem vsem, ki ste pri tem sodelovali in pripomogli k pravočasni in h kvalitetni izpeljavi investicije. Še posebej se zahvaljujem nadzornemu projektu, elektro in strojnemu vzdrževalcem v valjarni gredic ter vodstvu in delavcem čistilnice v valjarni gredic.

Vodja projekta:
Alojz Buhvald, dipl. inž.

MLADE PRIVLAČI RAZISKOVALNO DELO

Andraž Melanšek, dijak Gimnazije Ravne, je po presoji komisije 3 izdelal najboljšo nalogo: Pod raztegnjenim hribom – v prstenem telesu je kraj čudovit (mentorica mag. Karla Oder).

Tanja Gostenčnik, Špela Rus in Polona Hafner iz Poklicne in srednje ekonomske šole Slovenj Gradec so z raziskavo Pospesevanje prodaje s pomočjo ponudbeno-prodajnega kataloga Profit pri vas doma (pod mentorstvom Antona Gostenčnika in Gabrijele Kotnik, prof.) delile prvo mesto med nalogami, ki jih je ocenjevala komisija 1, – čestitke jim je izrekel njen predsednik Ivan Leitinger, prof.

Ravenska gimnazijka Ajda Vasle se je z nalogo Bajeslovna bitja v Mežiški dolini (pod mentorstvom Silve Sešel, prof.) uvrstila na drugo mesto med nalogami v tretji skupini. Čestitali sta ji Liljana Suhodolčan, dipl. etn. in Dragica Dervodel-Moškon, prof., ki je tudi koordinatorica gibanja MRK.

Na 6. razpis gibanja Mladi raziskovalci Koroške se je letos prijavilo 44 dijakov: 16 nalog so izdelali ravenski gimnazijci, 11 nalog je delo dijakov Šolskega centra Slovenj Gradec, 1 nalogo pa sta pripravili dijakinji Šolskega centra Muta. Obravnavali so teme iz: sociologije, psihologije, slovenskega jezika, etnologije, filozofije, ekonomije, biologije, prava in likovne umetnosti. Srednješolce je pri delu usmerjalo 22 mentorjev, njihovo delo pa je presojalo 39 ocenjevalcev, med njimi tudi strokovnjaki iz železarskih družb.

Razglasitev rezultatov s podelitvijo knjižnih nagrad je bila 2. junija v ravenskem Glasbenem domu. Na fotografijah je ujetih nekaj trenutkov s prireditve, dodajmo le še, da sta se na prvo mesto v prvi skupini nalog uvrstila še Franc Šilak in Andrej Koletnik z nalogo Vpliv časa skladiščenja na kalivost semena ozimne pšenice, največ točk v drugi skupini nalog pa je zbrala Lidija Hrašan s temo Primerjava vedenja srednješolcev in osnovnošolcev v stresnih situacijah. Najboljši mladi raziskovalci bodo svoje raziskave predstavili še na državnem tekmovanju.

A. Č.

NA OBISKU PRI POSLOVNEM PARTNERJU

Sodelavci Opreme Ravne – kar 60 se jih je posedlo v avtobus in kombi – so se 22. maja odpravili na ekskurzijo. Njihov cilj je bil obisk podjetja LIV Postojna, za katerega izdelujejo orodja za proizvodnjo WC-kotličkov. Ogljedali so si proizvodnjo plastičnih izdelkov in manjšo orodjarno za popravilo orodij. Izlet, ki so ga popestrili še z ogledom idrijskih znamenitosti (Antonijev rov in muzej v gradu Gewerkenegg), bo, po besedah njegove soorganizatorice **Ane Brusnik**, vsem udeležencem ostal v lepem spominu.

A. Č.

Udeležence ekskurzije je pred ogledom proizvodnega procesa v podjetju LIV Postojna pozdravil predstavnik gostitelja.

(Foto: Ana Brusnik)

KULTURNA KRONIKA

• "Večer kulture" (3. 6. pred Glasbenim domom Ravne) so sooblikovali: Rudi Mlinar, Tatjana Strmčnik, Miha Lotrič, Slavka Dragolič in MoPZ Viharniki Mežica. Organizator je bil KD literatov Mežiške doline.

• V Likovnem salonu so v organizaciji Koroškega muzeja Ravne 4. 6. odprli razstavo slik Karla Vouka.

• MoPZ Prostovoljnega gasilskega društva Ravne na Koroškem je 12. 6. v Glasbenem domu pripravil 1. samostojni koncert. Pevci so pod vodstvom zborovodkinje Urške Vezonik zapeli 14 pesmi, z igranjem na flavto oziroma citre pa sta se predstavili tudi Urška in Ana Mlinar.

• KD Mohorjan Prevalje je junija priredil več koncertov.

12. 6. se je z violinskim recitalom v Koroški osrednji knjižnici predstavila domačinka Nina Grošelj; na klavirju jo je spremljala Hermina Hudnik. Zbor De profundis iz Kranja je v prevajški farni cerkvi nastopil 18. 6.

Teden dni pozneje je tam sledil koncert kvarteta, ki ga sestavljajo: Slavko Goričar (klarinet), Vera Belič (violina), Svava Bernhardsdottir (violina) in Ivan Šoštarich (violončelo).

• 17. 6. so se na Večeru kulture predstavili gledališčniki iz Šentanela z voditeljico Anko Plevnik.

• MePZ Strojnska Reka je imel 26. 6. koncert v Mladinskem domu v domačem kraju.

A. Č.

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI

- Anrews, T.: Kako odkrijete vaša prejšnja življenja. – Ljubljana: Ara, 1999
Atlas jezikov: izvor in razvoj jezikov. – Ljubljana: DZS, 1999
Ball, B.: Naučite se sami: LINUX v 24-urah. – Izola: Desk, 1999
Bego, M.: Leonardo DiCaprio: romantic hero. – London: Ebury Press, 1998
Bick, J.: Vse, kar ste želeli vedeti o poslih, bi se lahko naučili pri Microsoftu. – Tržič: Učila, 1999
Bizjan, M.: Šport od mladosti k zrelosti. – Ljubljana: Karantanija, 1999
Bogataj, J.: Mojstrovine Slovenije. – Ljubljana: Rokus, 1999
Bohinc, R.: Direktor gospodarske družbe. – Ljubljana: Gospodarski vestnik, 1999
Brazelton, T. B.: Otrok: čustveni in vedenjski razvoj vašega otroka. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999
Brennan, H.: Kako premagamo pozabljenost. – Ljubljana: Co Libri, 1999
Conti, T.: Samoocenjevanje družb. – Ljubljana: DZS, 1999
Cvetko, A.: Varovanje zasebnosti v delovnih razmerjih. – Ljubljana: Gospodarski vestnik, 1999
David, F. R.: Strategic management. – 7th ed. – New Jersey: Prentice Hall, 1999
Dekleva, M.: Reševalec ptic. – Ljubljana: Cankarjeva založba, 1999
Dienstl, E.: Osteoporoz. – Celje: Mavrica, 1999
Elliott, B.: Financial accounting & reporting. – 3rd ed. – London: Prentice Hall Europe, 1999
Erjavec, K.: Novinarska kakovost. – Ljubljana: FDV, 1999
Hitri vodnik skozi osebni računalnik PC, Windows 98 in internet. – Ljubljana: Atlantis, 1998
Horatczuk, M.: Obolungwe ali Črnc v Evropi. – Ljubljana: Družina, 1998
Ilustrirani angleški slovar Oxford. – Ljubljana: DZS, 1999
Jelinčič, Z.: Slovenski tolar. – 2 zv. – Ljubljana: samozaložba, 1998
Jurše, M.: Mednarodni marketing. – Maribor: EPF, 1999
Kabza, H.: Depresije in strah. – Logatec: Kele & Kele, 1999
Kobolt, A.: Teče Drava, teče. – Maribor: Drumac, 1999
Kurja juhica za delovno dušo. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999
Kurja juhica za dušo ljubitelja malih živali. – Tržič: Učila, 1999
Kurja juhica za ozdravelo dušo. – Tržič: Učila, 1999
Lainšček, F.: Petelinji zajtrk. – Murska Sobota: Pomurska založba, 1999
Logar, J.: Parazitologija v medicini. – Ljubljana: DZS, 1999

Izbor: Darja Molnar

ŠPORT

ODBOJKA

Konec junija je bil končan prestopni rok za odbojkarje. Ekipa Fužinarja je doživela precej sprememb: od "udarne" šesterke, ki je v preteklem prvenstvu dokaj neslavno končala tekmovanje v 1. ligi na 4. mestu s skupno kar osmimi porazi, sta ostala le domačina David Slatinšek in Jure Kokot. Kapetan Matjaž Hafner je prestopil k mariborskemu Stavbarju IGM, Mišo Pušnik k novemu prvoligašu Granitu iz Slovenske Bistrice, Jasmin Čuturič bo oblekel dres nemškega Friedrichshafna, Andrew Sulatycki se je vrnil v Kanado, Bojan Mlakar pa je podpisal dveletno pogodbo z avstrijskim prvoligašem Hypo banko iz Celovca. Odšli so še Marko Drevenšek, ki bo okreplil Vuzeničane, ter Aleš Legan in Goran Jelen, ki bosta igrala za Mislinjo. V prihodnji sezoni bodo za Ravenčane igrali trije bivši odbojkarji Pomgrada iz Murske Sobote – podajalec Aleks Berdon ter napadalca Samo Bačvič in Asim Demirovič. Za prvo postavbo bodo kandidirali še: Nejc Pušnik, Rok Iglar, Marko in Miha Verbič, Janko Tone, Vlado Kotnik in Savo Radženič. Trener ekipe ostaja Rečan Leon Barič.

NOGOMET

Novo prvoligaško prvenstvo se bo za oba koroška kluba začelo 1. avgusta, in sicer s tekmama nogometašev Korotana doma proti Publikumu iz Celja ter Dravograda z Rudarjem v Velenju. Že v 2. krogu se bosta koroška rivala pomerila med seboj v Dravogradu.

Nogometaši dravogradskega trenerja Marjana Pušnika so s pripravami za novo sezono začeli 4. julija, Prevaljčani, ki jih vodi trener Toni Tomažič, pa dan pozneje. Korotanovi nogometaši so imeli tako le kratek odmor, kajti sezono so si podaljšali s tekmama v pokalu Intertoto s švicarskim Baslom. V prvi tekmi doma so igrali 0:0, v gosteh pa izgubili s 6:0 in izpadli iz nadaljnega tekmovanja.

Za nastope v tretjeligaški konkurenci so se pred dnevi začeli pripravljati tudi novinci v ligi – nogometaši Fužinarja. Po odhodu uspešnega trenerja Ladislava Kuzme, ki je moštvo popeljal v višji rang tekmovanja, bo mesto na trenerski klopi najverjetneje prevzel bivši igralec Marjan Medvoz. Klub se je

okrepil tako kadrovske kot igralne. Na skupščini v juniju so izvolili nov upravni odbor, ki mu odslej predseduje dr. Milan Švajger. V njem so še: tajnik Staš Potočnik, blagajnik Bojan Jehart, predsednik gospodarske komisije Rajko Praznik, tehnični vodja Vojko Karner ter člani Beno Pandev, Žika Novkovič, Karli Krajger, Franc Tone in Gojko Cesar.

PLAVANJE

V juniju so plavalci in plavalke Fužinarja dosegli boljše uvrstitve na naslednjih tekmovanjih:

V Nagykanizsi na Madžarskem se je izkazal predvsem Damir Dugonjič, ki je med dečki zmagal na 100 m prosto, drugi mesti pa je osvojil v prsnem in hrbtnem slogu. Janja Merkač je bila druga na 100 m prsno, štafeta dečkov Fužinarja 4 x 50 m mešano v postavi Janota, Dugonjič, Martinčič in Gregor pa tretja.

Na Lilekovem memorialu v Krškem je bil med okoli 420 plavalci in plavalkami med dečki znova v središču pozornosti Dugonjič. Bil je najboljši v svoji kategoriji: s tremi zmagami in z enim drugim mestom. Dosegel je tudi nov državni rekord za mlajše dečke v disciplini 50 m prsno. Merkačeva je bila enkrat prva, Anja Borko druga in tretja, tretji mesti pa sta si priplavala še Aljaž Borko in Jure Jež, vsi v skupini mlajših dečkov oz. deklic.

Damir Dugonjič se je znova odlikoval 19. junija na mitingu "Arene 99" v Ljubljani. Dosegel je dve prvi mesti na 50 m prsno in 50 m kralj, drugi je bil v delfinovem in tretji v hrbtnem plavanju. Merkačeva je bila druga med mlajšimi deklicami v prsnem slogu.

ATLETIKA

Na dvodnevni finalu članskega pokala Slovenije v Mariboru, bilo je 12. in 13. junija, so atleti KAK Ravne osvojili pet medalj. Dosegli so naslednje uvrstitve: 1. mesto: Veronika Zupanc na 3000 m, 2. mesto: Mojca Vauče na 200 m, Zupančeva na 5000 m ter Pavli Pori na 10.000 m, 3. mesto: Pori na 5000 m, 4. mesto: Uroš Verhovnik na 800 m in moška štafeta 4 x 400 m (Stropnik, Leitinger, Verhovnik in Planinšec), 5. mesto: Vaučetova na 100 m in ženska štafeta 4 x 100 m (Kastivnik, Štruc, Kete in Vauče) ter 8. mesto: Zoran Planinšec na 400 m.

Na Ravnah je v odlični organizaciji marljivih delavcev domačega kluba, na čelu s predsednikom Bojanom Pogorevcem, potekalo 25. in 26. junija državno prvenstvo za mlajše mladince in mladinke. Med 330 atleti in atletinjami iz 24 klubov se je od

MATIC IN LENA PAVLINIČ SVETOVNA PRVAKA

Kotuljčana Matic in
Lena Pavlinič iz DK
Urška sta zadnji
junjski vikend postala
svetovna mladinska
prvaka v standardnih
plesih. Njuna zmaga
med 56 pari iz 33
držav (v italijanskem
Alassiu) je največji
uspeh slovenskih
plesalcev v tej
kategoriji doslej.

A. Č.

tekmovalec KAK Ravne izkazal predvsem Primož Miheu. V teku na 3000 m je osvojil naslov državnega prvaka, na 2000 m pa je bil drugi. Vasja Knuplež je bila sedma na 600 m, Ambrož Stropnik pa osmi na 300 m. Ob zaključku prvega dne tekmovanja je bil na štadionu še članski miting, ki so se ga udeležili nekateri odlični slovenski in hrvaški tekači in tekačice. Pozornost je veljala predvsem našim reprezentantom Alenki Bikar, Sonji Roman, Boštjanu Fridrihu in Matiji Šestaku. Od domačih atletov sta 3. mesti osvojila Zoran Planinšec v teku na 400 m ter Mojca Vauče na 200 m.

ŠAH

Na dan državnosti je ŠK Fužinar izpeljal turnir, na katerem je nastopilo 41 šahistov. Po enajstih krogih je zmagal mojster FIDE Slovenjgradčan Domen Krumpačnik, ki nastopa za ŠK Ptuj; zbral je 10 točk. Za njim sta se uvrstila Samo Valenčič iz Šentjurja z 8,5 ter Rado Rajkovič iz Velenja s 7,5 točke. Najboljši domači šahist je bil Branko Špalir na 4. mestu, prav tako s 7,5 točke.

Ivo Mlakar

PD PREVALJE LETOS SLAVI OSEMDESETLETNICO

28. avgusta bo zato na Uršlji gori slovesnost, združena s tradicionalnim Srečanjem koroških planincev. V društvu nameravajo ob tej priložnosti razviti novi prapor, pripravljajo pa tudi almanah. Da bodo jubilej proslavili v delovnem zanosu, je bilo razbrati tudi na občnem zboru 6. marca, ko so prevaljski planinci opravili "inventuro" dela v zadnjem mandatnem obdobju.

PD Prevalje je v letu 1998 združevalo 1.835 članov (13 A-članov, 1.235 B-članov in 587 C-članov). V zadnjem letu so zabeležili triodstotno rast članstva, zato se izpolnitev cilja (2.000 članov) ne zdi neuresničljiva. Odborniki so ponosni, da je vsak četrti krajan včlanjen k planincem; če pa upoštevamo absolutne številke, je PD Prevalje po množičnosti na četrtem ali petem mestu v državi. Lani so ponovno podelili priznanja za zvestobo društvu: za 25 let članstva ga je prejelo 33 planincev, 21 jih je bilo včlanjenih že 40 let, za 20 planincev, ki imajo izkaznico društva že pol stoletja, pa so priredili sprejem in pogostitev. Na občnem zboru so podelili tudi 20 odličij PZS, priznanja Meddruštvenega odbora (MDO) Koroške ter posebna priznanja za dolgoletno požrtvovalno delo v društvu. (Prejeli so jih: *Cveto Dobnik, Franc Kešpret, Hubert Kovačič, Miran Trop in Ivo Pintarič.*)

V društvu namenjajo veliko skrb vzgoji planincev – začne se že v vrtcih (dve vzgojiteljici sta bili lani na tečaju za mentorja) in nadaljuje v osnovni šoli ter v mladinskem odseku (MO). *V društvu razmišljajo, da bi pripravili tudi planinsko šolo za odrasle, če bo le dovolj zanimanja zanj.* MDO za Koroško je lani organiziral tudi tečaj za t. i. gorske stražarje oziroma naravovarstvenike (*pet Prevaljčanov je dobilo diplome*), letos pa bo sledil obnovitveni tečaj za tiste, ki so tovrstne naloge v preteklosti že opravljali. Desetim planinskim vodnikom se bosta kmalu pridružila še dva kategorije A.

Lani je bilo predvidenih 23 izletov – izvedenih pa jih je bilo 21 s 520 udeleženci. V izletniškem odseku ugotavljajo, da je večja udeležba ob hkratni ponudbi zahtevnejšega in lažjega cilja. Izpostaviti velja vzpon desetih planincev na 4.807 m visoki Mont Blanc.

Markacisti so postavili razgledno ploščo na vrhu Uršlje gore, "Urškino nogo" pa označili še s tablo, katere avtor je **Stanko Lodrant**.

Gospodarski odsek se ubada s podobnimi težavami kot v vseh planinskih postojankah. **Dom na Uršlji gori je lani obiskalo** (sodeč po podpisih v vpisni knjigi) **12.650 obiskovalcev**, vedno manj pa jih v njem prenoči (*lani komaj okrog 70, prejšnja leta pa 250 nočitev*). Za popestritev dogajanja na Gori skrbi organizatorica kulturnih srečanj **Ivanka Komprej**, ki je letošnjega junija v goste povabila pevce in ustvarjalce iz vrst upokojencev.

Prevaljske planince bodo do leta 2001 vodili: predsednik **Ivan Komprej**, načelnik MO **Izidor Močilnik**, predsednik nadzornega odbora **Vinko Komprej** in predsednik častnega razsodišča **Janez Gorjanc**.

A. Č.

Sodobni in številni romarji na Gori so dandanes planinci, kljub temu pa v bližnji cerkvi sv. Uršule nekajkrat na leto – sledeč tradiciji – berejo tudi mašo.

SPOZNAJMO VRHOVE NAD MEŽICO

To je naslov knjižice, ki sta jo lani izdala in založila podjetje Stik ter Občina Mežica. V njej je 14 članov študijskega krožka pod mentorstvom Hedvike Blatnik predstavilo izletniške točke v občini (*Hamunov vrh, Gorna, Jesenikov vrh, Štalekarjev vrh, Šumahov vrh, Veliki vrh, Pikov vrh, Mučevo, Kranjčev vrh, Jankovec, Andrejev vrh in Volinjak*). Ob vseh podatkih, značilnih za vodnik, so avtorji opisali tudi geološke, botanične, etnološke in zgodovinske zanimivosti na tem območju. (*Fotografije sta prispevala Tomo Jeseničnik in Štefan Erjavc, ilustraciji pa Stojan Brezočnik*). Kot pravijo, predstavljeni enodnevnimi izleti niso primerni le za planince, temveč se nanje lahko odpravijo tudi babice z vnučki, prvošolčki in tisti, ki so si naložili že kar nekaj križev na ramena.

A. Č.

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA ČEŠKI KOČI

Kot v imenu organizacijskega odbora poroča **Franci Telcer**, se je letošnjega prvega planinskega pohoda slovenskih železarjev udeležilo **130 ljubiteljev gora**, ki so se 19. junija povzpeli na Češko kočjo (1.543 m). Pohodniki so prišli z Raven (56), Jesenic (31), iz Štor (36) in Ljubljane (7). Izlet je delno pokvarilo slabo vreme. Planinci upajo, da bo le-to lepše **24. julija**, ko bodo planinski vodniki iz Štor organizirali pohod na relaciji **Kamniška Bistrica–Kamniško sedlo–Okrečelj–Logarska dolina**.

A. Č.

Poskrbimo za zdravje danes, da ne bo jutri že prepozno

REFLUKSNA BOLEZEN POŽIRALNIKA

Požiralnik je približno 25 cm dolga mišična cev, ki povezuje žrelo z želodcem. Po njem potuje hrana iz ust v želodec. Sestavljen je iz dveh plasti mišic, ki potekata vzdolžno in krožno, kar omogoča peristaltiko, ki potiska hrano naprej. Znotraj je mišična stena obložena s sluznico, ki je zelo občutljiva na mehanske, kemične in toplotne dražljaje in nas opozarja na neustrezno sestavo hrane ali na bolezenske spremembe v steni požiralnika. Od želodca ločuje požiralnik okrogla mišica zapiralka, ki se odpre med požiranjem in s tem omogoča vstop hrane v želodec. Obenem pa vstopa tudi manjša količina kisle vsebine želodca v požiralnik, kar imenujemo normalni refluks. **O bolezenskem refluksu pa govorimo, ko je mišica oslabiljena in v požiralnik prihaja preveč kisle želodčne vsebine.**

Refluksna bolezen je ena najbolj razširjenih bolezni človeštva in je pogosta predvsem pri starejših osebah. Ta bolezen občasno ali pa celo vsak dan hudo moti normalno življenje in delovni ritem bolnikov. Vse kaže, da je to bolezen moderne dobe, saj iz preteklosti o njej ni veliko podatkov. Danes pa ji zdravniki posvečajo vse več pozornosti.

PRIMARNI IN SEKUNDARNI VZROKI

Bolezen ločimo na **primarno** in **sekundarno**. O primarni govorimo, kadar ne najdemo objektivnega vzroka. Največkrat gre za zmanjšano gibljivost požiralnika in za zmanjšan tonus mišice zapiralke. Sekundarni vzrok pa je posledica bolezni in poškodb, ki okvarjajo protirefluksne mehanizme. Najpogostejše so:

- vse bolezenske spremembe mišice zapiralke
- okvarjeno praznjenje želodca
- huda vnetja in ulkusi želodca in dvanajsternika
- pogosto se pojavlja med nosečnostjo
- stresni refluks (ob kašljanju, smejanju ali pri pritisku na trebuh)
- kajenje in alkohol
- nekatera zdravila
- obilni obroki hrane in požiranje zraka.

Tudi debelost, zaprtje in povečan tlak v trebuhu - med drugim tudi zaradi pretesne obleke - povečajo možnost za bolezenske znake.

BOLEZENSKI ZNAKI

Večina bolnikov ima bolezenske znake samo občasno. Mnogi bolniki pa imajo težave stalno, samo jakost simptomov niha. Veliko bolnikov gre k zdravniku šele tedaj, ko že nastane razjeda na požiralniku in se pojavijo hude motnje pri uživanju hrane.

MOTNJE PRI POŽIRANJU

Imajo več vzrokov. Najpogostejši so v grlu in požiralniku. Motnjo ponavadi spremljajo bolečina, občutek polnosti v grlu, oteženo požiranje in obilno izločanje sluzi.

ZGAGA

Je najpomembnejši in najpogostejši simptom refluksne bolezni. Ponavadi jo bolniki opisujejo kot pekočo bolečino ali neugodje za prsnico, ki se širi iz zgornjega dela trebuha proti grlu. Bolečina včasih izžareva v predel hrbta med lopaticami, v vrat, brado ali v obe rami. Zgaga je simptom motene funkcije požiralnika in je posledica različnih dejavnikov: nenormalne motorične aktivnosti požiralnika, neposrednega draženja sluznice z mrzlimi, vročimi ali s prekislimi snovmi ter vračanja želodčne ali žolčne vsebine v požiralnik.

BOLEČINA

Refluksna bolezen lahko povzroča enako bolečino kot angina pectoris. Bolniki občutijo za prsnico stiskanje in bolečino, ki izžareva proti vratu, v spodnjo čeljust, ramena in roke. Bolečina je lahko huda, podobna kot pri srčnem infarktu.

Refluksna bolezen pa ne povzroča težav samo v zgornjih prebavilih, temveč tudi v pljučih. Kažejo se kot bronhitis, kronični kašelj, aspiracijska pljučnica, kronična astma, občasno izkašljevanje krvi... Kašelj je lahko edini znak refluksne bolezni.

Diagnozo bolezni postavimo na podlagi kliničnih znakov in instrumentalnih pregledov. Z endoskopijo (pregled z gastroskopom) ugotovimo vnetje, razjede in zožitve požiralnika. Ugotovimo lahko tudi druge bolezni na požiralniku.

ZDRAVLJENJE

Z zdravljenjem odpravimo simptome, ki nastanejo zaradi stika med sluznico požiralnika in kislino želodčne vsebine. Najprej moramo oceniti stopnjo refluksne bolezni. Bolnikom, pri katerih se kažejo simptomi bolezni, nimajo pa znakov vnetja sluznice požiralnika, svetujemo samo spremembo nekaterih življenjskih navad. Uživajo naj manjše in pogostejše obroke, po jedi naj ne ležejo, spijo naj z dvignjenim vzglavjem. Izogibajo naj se maščob, kave, alkohola in čokolad, prenehajo naj kaditi in normalizirajo naj telesno težo. Nosijo naj ohlapna oblačila. Če ti ukrepi ne zadostujejo, priporočamo jemanje antacidov, ki nevtralizirajo želodčno kislino. Zelo učinkovita so tudi zdravila, ki pospešujejo praznjenje želodca. Če težave ne pojenjajo, priporočamo jemanje zdravil, ki zavirajo izločanje kisline. Včasih se pojavi krvavitev iz razjede na požiralniku, ki jo moramo zaustaviti s sklerozacijo z endoskopom, če je obilna, manjše pa zdravimo samo z zdravili.

Vedeti moramo, da refluksna bolezen pogosto povzroča kronične težave zlasti pri starejših in da morajo mnogi bolniki trajno jemati zdravila. Za operativno zdravljenje se kirurgi odločijo le redko, ker so tovrstni uspehi zdravljenja razmeroma skromni.

BVD-Ravne, d. o. o.

Renata Mrak

ZAHVALE

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

HELENE HAVLE

se iskreno zahvaljujemo osebju Doma starostnikov Črneče za nego, g. župniku Beku za opravljeni obred, g. Primožiču za vse storitve, Matjažu Jevšnikarju za zaigrano žalostinko, sodelavcem Nožev in STO (Strojev) ter vsem sorodnikom in znancom, da so jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali sveče.

Vsi njeni

Ob nenadomestljivi izgubi moža, očeta in dedka

FRANCA LEITGEBE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga počastili in pospremili na zadnji poti, darovali cvetje, sveče, nam izrekli ustno ali pisno sožalje in bili v mislih z nami.

Lepa hvala gospodu župniku za poslovilne besede, Pihalnemu orkestru železarjev Ravne za nepozabno slovo ter Koroškemu kvintetu za lepo odpete pesmi. Posebna hvala tudi KP LOG za zelo lepo opravljeno delo.

Vsi njegovi

Ob izgubi očeta

ŠTEFANA MLINŠKA

se zahvaljujem sodelavcem za sožalje, sveče in denarno pomoč. Hvala tudi govorniku in g. župniku za izrečene besede in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Še posebej pa velja zahvala družinama Konečnik.

Alojz Mlinšek

LISTNICA UREDNIŠTVA

Kot že nekaj let, se tudi z julijsko številko za dva meseca poslavljamo.

Informativni fužinar bo ponovno izšel

septembra, avgusta pa bodo za informiranje skrbele Novice. Izpadlo številko oziroma njen obseg smo razporedili v 3., 4. in 6. številko glasila.

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. **Uredništvo:** glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek. **Objavljene fotografije** je prispevalo uredništvo. **Tel.:** 0602 21-131, urednica 6305, tajništvo 6753. **Tisk:** ZIP center, d. o. o., Koroška 14, Ravne na Koroškem. Glasilo je obdavčeno z 8-odstotnim DDV.

KADROVSKA GIBANJA V MAJU

Konec maja je v ravenskem delu koncerna Slovenske železarne delalo 3.035 zaposlenih. V zasebnih podjetjih (in v javnem zavodu), ki so nastala iz Železarne Ravne in so vključena v to rubriko, je 31. 5. 1999 delalo 452 ljudi.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

METAL	1.133
STO	864
NOŽI	190
ARMATURE MUTA	344
OPREMA	161
LOGISTIČNI CENTER	153
ENERGETIKA	108
STAN. PODJETJE	19
ZIP CENTER	63
VZMETI	121
TRANSKOR	51
TK RAVNE	9
VOGARD	77
SERPA	123
GASILSKI ZAVOD	16
EUREST	55

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Maja je bilo sklenjenih 6 delovnih razmerij. V STO so zaposlili 2 delavca za določen čas, en delavec pa se je vrnil iz Slovenske vojske. V ZIP centru so enemu iskalcu zaposlitve omogočili pripravništvo, drugemu pa dali delo za določen čas. Novega pripravnika imajo tudi v Armaturah Muta.

Zaposlovali so tudi v nekaterih zasebnih podjetjih: v Vzmetih imajo (za določen čas) 4 nove sodelavce, v Vogardu pa enega.

Prekinitve delovnega razmerja

Maja je v železarskih družbah 10 delavcev prekinilo delovno razmerje. Vzroki: upokojitev (5), sporazumna prekinitev delovnega razmerja (3), potek pripravništva (1) in trajni presežek (1).

Po številu prekinjenih delovnih razmerij si sledijo: Metal (5), Logistični center (2), Oprema (2) in Energetika Ravne (1).

Nekaj odhodov sodelavcev so zabeležili tudi v zasebnih podjetjih, in sicer zaradi upokojitve v Serpi (2), Vogardu (1), Eurestu (1) ter Transkorju (1); iz Vzmeti sta dva delavca odšla zaradi poteka delovnega razmerja za določen čas, iz Transkorja pa je še eden odšel sporazumno.

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 48

Nagradna križanka št. 47 – REŠITEV VODORAVNO: KOLOBAR, ZILA, ENOLOGI, ERIN, RAK, KALORIJA, OSAT, KJ, KOSILA, TAROK, AVTO, KAVICA, MIRNA, UV, VAS, PE, KAPARA, KAL, IRO, ALKA, IREC, ALT, KOR, RACA, KAN, ASA.

Žreb je določil, da knjigo o slikarju Manetu prejme ANDREJA PISNIK, SŽ – ARMATURE MUTA, d. o. o., tolažilne nagrade (zadnje številko Koroškega fužinarja) pa dobijo: BORIS LONČAR,

ENERGETIKA RAVNE, d. o. o., IVAN LESJAK III, SŽ – METAL RAVNE, d. o. o. in JANJA NAVERŠNIK, Kotlje 14 a, 2394 KOTLJE.

Nagradna križanka št. 48: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno **5. 8. 1999** na naslov: **FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška 14, Ravne na Koroškem.** Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

	REČICA	VRSTA PRIKUHE	BLOD-NJAK	GRŠKI BOG LJUBEZNI	ŽELEZNIŠKA PROGA	11. IN 3. ČRKA	ZEUSOV SIN	IKO	GLINA Z ŽELEZOVIM OKSIDOM	CENTER	RASTLINA POLZAJE-DAVKA Z BELIMI CVETVI	GORSKI REŠEVALNI ČOLN
LETNI ČAS			L				E	BRUSNI KAMEN			L	
MALA OMARA			A				A	ŽABJA NOGA OVOJ			A	
NASELJE ŠOTO-ROV			B			MATEMATIČNI ZNAKI	K				N	
OKSID			I		BERILIJ	NADAV, NAPLAČILO	SUHA REČNA STRUGA ITALJI DENENOTA				I	ANDRAŽ VEHOVAR
RIMSKI PESNIK LUCRETIUS			R	INDONEZSKI OTOK LESENA TALNA OBLAGA					KRAJ PRI OPATIJI		K	
JULIJ 1999	CENT	STRUPENI BOJNI PLIN OBMOČJE, REVIR	I						DUŠA UMRLIH PRIMORSKA BABICA		A	
PLAHA GOZDNA ŽIVAL			N		BORIŠČE EDO RUSIJAN						VTIKANJE	NAJ-DALJŠA SLOV. REKA
POGORJE NA ČEŠKEM			T			VEZNIK ŽENSKI GLAS				VARNOŠTNI SVET PEVEC PESTNER		
MED-MET			OŽINA NA MALAKI NATRIJ				PIJAČA STARIH SLOVANOV	GLASBENI ZNAK KARLOVAC				
SLOV. PISATELJ PARTLIČ					MESTNIK							
PERJE PRI REPI					POD				DESNI PRITOK VOLGE			

Ansambel ŠIBOVNIKI, ki ga Korošci dobro poznamo (predstavljen pa je tudi v zadnji številki Koroškega fužinarja), praznuje letos 15-letnico delovanja. Fantje so ob tem jubileju izdali zgoščenko (in kaseto) **MOJA DOLINA**. Promocija le-te je bila v začetku junija na Prevaljah, trije reševalci tokratne križanke pa jo bodo dobili, če jim bo žreb naklonjen.

IME IN PRIIMEK: .....

PODJETJE OZ. NASLOV: .....